

Mål och budgetskrivelse 2024-2026

Räddningstjänsten

Fastställd av regionstyrelsen
Framtagen av samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum 2023-03-22
Gäller 2024-2026
Ärendenr RS 2023/399
Version [1.0]

Mål och budgetskrivelse 2024-2026

Innehåll

Mål och budgetskrivelse 2024-2026	1
Räddningstjänsten	1
1 Räddningstjänstens uppdrag	2
1.1 Nuläge.....	2
1.2 Balans mellan nämndens uppdrag, mål och resurser	3
1.3 Strukturella förändringar eller omprioriteringar	3
2. Behov och prioriteringar av resurser	3
2.1 Prioriteringar av resurser 2024-2026	4
2.2 Driftbudget 2024-2026	4
2.3 Kompensation för externa avtal	5
3. Investeringsförslag med motiveringar 2024-2026	5
3.1 Motiv till investeringsplan	6
3.1.1 Brand och räddningsmateriel.....	6
3.1.2 Släckbilar och lastväxlare	6
3.1.2 FIP bil	6
3.1.3 Lokalanpassning.....	7
3.2. Finansiering av driftkostnader	7
3.3. Effektivisering/besparing	7

1 Räddningstjänstens uppdrag

Räddningstjänsten ansvarar för uttryckande- och förebyggande verksamhet. Räddningstjänsten ska genom förebyggande arbete och skadeavhjälpande åtgärder skydda, rädda människor, egendom och miljö. I förebyggande syfte genomförs tillsyn, utbildningar och informationsinsatser. Genom detta arbete bidrar räddningstjänsten till att skapa en trygg och säker miljö. De övergripande målen för Region Gotlands räddningstjänst definieras i handlingsprogrammet samtidigt som det operativa och förebyggande arbetet styrs enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Räddningstjänsten tillämpar myndighetsutövning bland annat genom tillsyn, samråd och genom att avge yttranden vid bland annat plan- och bygglovsärenden samt som remissinstans för polis och andra myndigheter.

Förebyggande arbete bedrivs inte enbart mot brand, utan även mot andra olyckor. Tjänster som restvärdes- och serviceuppdrag, vilket exempelvis innefattar städning av vägbanor efter olyckor, lyfthjälp och ”i väntan på ambulans” ingår också i arbetsuppgifterna. Räddningstjänsten hjälper även till med viss utbildning, information och rådgivning.

I december 2021 antogs Region Gotlands tvååriga handlingsprogram för räddningstjänst. Ett arbete med att ta fram nästa handlingsprogram för perioden 2024-2028 startades upp under hösten 2022. I handlingsprogrammet anpassas räddningstjänstens verksamhet och resurser utifrån riskbilden, det givna uppdraget samt den politiska ambitionsnivån.

1.1 Nuläge

Verksamheten driver aktiviteter inriktade mot målen i verksamhetsplanen för 2023 inom skydd mot olyckor och skadeavhjälpande verksamhet för att minimera konsekvenser av inträffade olyckor. I grunduppdraget ingår även att utföra tillsyn enligt LSO (lagen om skydd mot olyckor) och LBE (lagen om brandfarliga och explosiva varor).

Räddningstjänsten klarade inte att genomföra planerad tillsyn enligt tillsynsplanen under 2022. Under första halvåret var orsaken covid-19 och risken för smittspridning. Under hösten planerades det för komma ikapp med de mest prioriterade tillsynerna men på grund av sjukfrånvaro klarades det inte fullt ut.

Under 2022 genomfördes en rekryteringskampanj främst riktad mot RiB-personal (räddningstjänstpersonal i beredskap) där ett av målen har varit att anställa tillräckligt med personal till stationen i Slite för att på sikt kunna återgå till bemanning med RiB-personal fullt ut.

Omvärldsläget medför att räddningstjänsten rustar sig för att säkerställa sina kritiska verksamhetsprocesser så att de kan utföras oavsett omständighet. Detta arbete sker i samverkan med Enheten för krisberedskap och säkerhetsskydd samt andra, aktuella delar av Region Gotland, privata aktörer på Gotland, länsstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Omvärldsutvecklingen och kriget i Ukraina har inneburit ett helt nytt fokus på civilt försvar och skydd av civilbefolkning. Under 1990-talet avvecklades det civila försvaret med motiveringen att omvärldsläget var stabilt och fredligt. Det vi ser i rapporter från Ukraina är att det är precis samma krig som utkämpas idag som tidigare. Det vill säga ett krig med massiva bombningar raserade byggnader och instängda människor. Detta innebär att den förmåga som behövs för att undsätta människor behöver återskapas, vilket i sin tur ställer stor krav på räddningstjänsten som både behöver förstärkas personellt och återta gamla förmågor

Ett arbete med att se på hur man på bästa sätt kan organisera verksamheten framåt för att öka effektivitet och förbättra arbetsmiljön påbörjades 2022 och beslut om ny organisation togs av regionfullmäktige i december 2022. Den nya organisationen kommer att vara i drift maj 2023.

SKR och Sobona har kommit överens med Kommunal, OFR och AkademikerAlliansen om ändringar och tillägg i särskild avtalspension för medarbetare inom räddningstjänsten (SAP-R). Överenskommelsen innebär att den särskilda avtalspension som gällt för arbetstagare i utryckningsstyrka i räddningstjänsten avvecklas på sikt. Innehållet i överenskommelsen syftar till att stärka förutsättningarna för förlängt arbetsliv. Medarbetare i utryckningsstyrka i räddningstjänsten får efter 1 januari 2023 ett tillägg på 2 000 kronor per månad som extra avsättning till tjänstepension. Medarbetaren kan istället välja att ta ut tillägget som ett lönetillägg. Hur mycket det kommer att påverka driften i form av ökade personalkostnader eller ökade pensionskostnader är i skrivande stund oklart. Avtalet omfattar cirka 45 personer.

1.2 Balans mellan nämndens uppdrag, mål och resurser

Alla mål har inte varit uppfyllda då räddningstjänsten inte har haft en ekonomi i balans. Det har funnits svårigheter att klara tilldelad budget på fler nivåer sedan 2016. Resultatet för 2022 visade ett underskott med 8 964 tkr. Den enskilt största delen av underskottet var att personalkostnaderna blev högre än budgeterat. Det beror på att heltidspersonal bemannar Slite brandstation och att Fårösunds räddningspersonal åker på larm i Slite då det inte finns tillräckligt med RiB-anställd personal på Slite brandstation, samt ett flertal resurskrävande händelser. Även kostnader för drivmedel, hälsoundersökningar och utbildningar blev högre än budgeterad nivå. Vidare blev intäkterna lägre än budget framför allt intäkter från automatlarm, hjälp till ambulans samt hyra och arrenden.

1.3 Strukturella förändringar eller omprioriteringar

För att säkerställa räddningstjänsten förmåga behövs en ramjustering. Nästa handlingsprogram kommer att gälla åren 2024-2028 och vara vägledande för hur ramen ska beräknas för 2024 och framåt. Under budget 2023 kommer tilläggsanslag att läggas fram för bland annat

- bemanningskostnader för Slite
- räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB)

Först när Slite bemannas av RiB-personal kan personalkostandsnivån justeras utefter gällande handlingsprogramms ambitioner. Med tanke på historiskt höga kostnader för timvikarier och övertid är det inte troligt att kunna minska det totala antalet heltidstjänster i samma utsträckning. Bemanningsfaktorn är i lägsta nivå för att klara uppdraget, den är även låg i jämförelse med övriga riket.

För att kunna rekrytera och behålla personalen behöver regionen erbjuda marknadsmässiga löner. Den absolut viktigaste delen för att få en budget i balans är att rekrytera och behålla personal både inom RiB- och heltidsorganisationen. Utbildning av ny räddningstjänstpersonal är kostnadskrävande och en för stor omsättning av personal bidrar inte god arbetsmiljö.

2. Behov och prioriteringar av resurser

För att säkerställa räddningstjänsten förmåga behövs ett tilläggsanslag för 2023 som totalt uppgår till 7 200 tkr, redovisat i nedanstående tabell. För de två sista punkterna är beloppen ännu inte kända.

Tilläggsanslag 2023 ej ramjustering

	2023
Bemanningskostnader i Slite	4 000
Hälsoundersökningar	500
Utbildning	1 000
Systemstöd Daedalos	200
Nivåökning av övriga kostnader	1 500
Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB)	oklart
Ökade pensionskostnader på grund av nytt pensionsavtal	oklart
Summa	7 200

Under rubrik 2.2 finns behovet av ramjustering för 2024-2026.

2.1 Prioriteringar av resurser 2024-2026

Prioriteringar sker i Region Gotlands handlingsprogram för räddningstjänst. Handlingsprogrammet grundas på den riskanalys som avser tidsperioden 2024-2026.

2.2 Driftbudget 2024-2026

Resultatet för räddningstjänsten har de senaste sex åren slutat med underskott. Orsaken har varit både höga personalkostnader och övriga kostnader. Dock har det svängt mellan de dessa kostnadsslag. 2022 års resultat blev ett underskott med 9 mnkr då även intäkterna inte uppnådde budgeterad nivå. Budgetramen 2016 var på 54 394 tkr och 2022 var den på 56 580 tkr vilket är en höjning med 4 procent. Till 2023 års budget tillfördes ett ramtillskott med 2 000 tkr utöver personalkompensation.

Nedanstående tabell visar förslag till en permanent ramjustering inför 2024. Budget för 2024 är beräknad utifrån att Slite bemannas av RiB-personal.

Tabell med förslag till ramjustering

	2024
Lönesatsning för utjämning mot riket	oklart
Hälsoundersökningar	500
Utbildning	1 000
Systemstöd Daedalos	200
Nivåökning av övriga kostnader	1 500
Högre avskrivningskostnader tunga fordon	80
Nya avskrivningskostnader för om- och tillbyggnader	379
Summa	3 659

Förklaring till tabellens poster:

- För att säkerställa skillnaderna mellan Region Gotland och riket behöver en översyn av räddningstjänstens löner göras innan ett äskande kan framställas.
- Obligatoriska hälsoundersökningar för vatten- och rökdykare bör ökas 500 tkr då dessa inte har varit finansierade de senaste åren.
- Utbildningskostnader för nyanställda samt upprätthållande av kompetenser. Detta gäller framförallt utbildningsplatser från MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Denna post är underfinansierad med ca 1 000 tkr jämfört med året 2019.
- Årligen återkommande uppdateringar för räddningstjänsten specifika datasystem, 200 tkr. Denna post har inte varit upptagen i budget tidigare.
- Nivåökning med 1 500 tkr för övriga kostnader som mindre verktyg, reparationer, förbrukningsmaterial, bränsle mm. Budgeterade övriga kostnader har under en längre tid varit för låg.
- Längre avskrivningsplaner för tunga fordon. Idag är de utrustade med mer avancerad teknik vilket gör att de inte har det ekonomiska värdet efter 25 år som tidigare. Förslaget är att korta ner avskrivningstiden från och med 2024 och framåt vid nya inköp.
- Ökade avskrivningskostnader då fler fastigheter behöver anpassas till all tjänstgörande personal. Idag saknas omklädningsrum och duschar. Denna kostnad kommer att ökas linjärt fyra närmaste åren.

2.3 Kompensation för externa avtal

Enligt anvisningarna medges kompensation för externa avtal om indexregleringar innebär kostnadsökningar. För följande externa avtal beräknas indexhöjningar som innebär kostnadsökningar, vilket följaktningvis räddningstjänsten skall få kompensation för.

Avtal	Kostnad 2023, tkr	Kompensation, tkr
Storstockholms brandförsvarsförbund	1 297	73
<i>Total kompensation</i>		<i>73</i>

3. Investeringsförslag med motiveringar 2024-2026

Räddningstjänsten har en beslutad investeringsram på 8 mnkr per år. Den ökades under 2023 med 2 mnkr till 8 mnkr 2024. Ökningen av potten är inte tillräcklig för ombyggnationer av befintliga lokaler.

Anpassningarna av lokalerna är nödvändig för att skapa omklädningsrum och duschar till all personal på fler av RiB stationerna, därför äskas en utökad investeringsbudget och avskrivningskostnader för detta under 2024-2026. Ombyggnationen av Klintehamn genomförs under 2023 som planerat. En brandstation är i särskilt dåligt skick och därmed äskas det för 5 000 mnkr under 2025 för att genomföra en större renovering.

Ökade kostnader för kapitalkostnader kommer inte vara möjligt att finansiera inom ram.

I nedanstående tabell redovisas räddningstjänstens investeringsförslag under planperioden.

Kategori av investering	Investeringsbudget, brutto tkr						Driftkonsekvens, (kapitalkostnader + övr. kostnader) tkr				
	2024-2028						2024	2025	2026	2027	2028
Investeringar	2024	2025	2026	2027	2028	Totalt	2024	2025	2026	2027	2028
Brand- o räddningsmateriel	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	5 000	404	606	808	1 010	1 010
Släckbil Bas 1			6 000			6 000	303	303	303	303	303

Släckbil Bas 4	4 000	Tidigare lagd investering RS 2022/1624				8 000	202	404	404	404	404
Lastväxlare		2 500	2 500			5 000	126	253	253	253	253
Bandvagn				4 500		4 500				182	182
Övningsplats					3 000	3 000					152
Lokalanpassningar	4 000	5 000	4 000	4 000	4 000	21 000	379	631	833	1 035	1 237
Summa	9 000	8 500	13 500	9 500	8 000	52 500	1 414	2 197	2 601	3 187	3 541

3.1 Motiv till investeringsplan

3.1.1 Brand och räddningsmateriel

För materielanskaffning upptas totalt 5 000 tkr under planperioden. Syftet med investeringen är att följa utvecklingen och förnya uttrangerat materiel.

3.1.2 Släckbilar och lastväxlare

Målsättningen är att stora släckbilar ska vara i bruk max 25 år. Övriga brandbilar beräknas en livslängd om ca 15 år. För att klara omsättningen av de stora fordonen behöver räddningstjänsten i god tid få beställa stora fordon eftersom det tar ca 1-2 år från beställning till leverans. Planerad släckbil 2025 är tidigarelagt enl beslut RS 2022/1624. Dagens avskrivningstid på 25 år borde justeras till 20 år då den avancerade tekniken som bilarna är utrustade med idag inte har en livslängd på 25 år. Detta medför en fördyrning gällande avskrivningskostnader med 40 tkr per bil och år exklusive räntekostnad vilket äskas i tabellen under 2.2.

3.1.2 FIP bil

En bil för första insatspersoner. Funktionen första insatsperson innebär att den personal som har beredskap och kan åka direkt till olycksplatsen utan att först behöva åka till brandstationen.

3.1.3 Lokalanpassning

Flera av regionens brandstationer har inte omklädningsrum och duschar för både män och kvinnor. När det är svårt att rekrytera RiB-personal är det viktigt att vi kan erbjuda all personal en likvärdig möjlighet för omklädning och dusch efter insatser.

3.2. Finansiering av driftkostnader

Om nämnden antar ovanstående investeringsplan så medför det ökade kapitalkostnader. I enlighet med beslut i regionfullmäktige (RF § 135) som gäller från och med 2018, utgår ingen kompensation i ram för kapitalkostnader gällande investeringar. Framtida investeringar ryms inte inom befintliga ramen för kapitalkostnader därför äskas det även för detta under 2.2.

3.3. Effektivisering/besparing

I den pågående organisationsöversynen sker effektivisering av räddningstjänsten genom översyn av arbetsscheman och hur tiden under arbetspassen disponeras.

Gällande fordon och effektivisering är det viktigt att vid nyinköp av fordon välja mer flexibla modeller och på så sätt över tid kunna minska organisationens totala fordonsinnehav.